ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
ja
ETTEKIRJUTUS-HOIATUS
avaliku teabe asjas nr. 2.1-3/21/3888

Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni jurist Ive Eevel
Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegemise aeg ja koht	9. detsember 2021 Tallinnas
Vaide esitamise aeg	29.11.2021
Teabevaldaja	Valga Vallavalitsus Aadress Puiestee tn 8, 68203 Valga e-posti aadress: valga@valga.ee
Teabevaldaja vastutava isik	vallavanem
Vaide esitaja (teabenõudja)	Kuuuurija toimetus, Indrek Meltsas e-post: xxx

RESOLUTSIOON:
avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1, § 51 lõike 1 punkti 3, haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 2 ja ja Vabariigi Valitsuse seaduse § 75^1 lõike 4 alusel

1) teen vaideotsuse vaie rahuldada;
2) teen teabevaldajale täitmiseks kohustusliku ettekirjutuse: vaadata Kuuuurija 17.11.2021 ja 24.11.2021 teabenõuded läbi ja väljastada teave juurdepääsupiiranguteta osas või keelduda teabenõude täitmisest seaduses sätestatud alusel ja seda konkreetselt põhjendada;
3) määran ettekirjutuse täitmise tähtajaks 20. detsember 2021.

AvTS § 52 kohaselt peab teabevaldaja ettekirjutuse saamisest alates viie tööpäeva jooksul võtma kasutusele abinõud ettekirjutuse täitmiseks ja teatama sellest Andmekaitse Inspektsioonile.

VAIDLUSTAMISVIIDE:
Kuivõrd käesoleva otsusega rahuldati vaie täielikult, saab **vaide esitaja** 30 päeva jooksul pöörduda Tallinna halduskohtusse üksnes juhul, kui Andmekaitse Inspektsioon rikkus menetlemisel vaide esitaja õigusi muul viisil.

Teabevaldaja saab ettekirjutuse (ülaltoodud punkt 2) vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades kas:
- haldusmenetluse seaduse kohase vaide Andmekaitse Inspektsiooni peadirektorile või
- halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse Tallinna Halduskohtusse (sel juhul ei saa enam samas asjas vaiet läbi vaadata).

Ettekirjutuse vaidlustamine ei peata selle täitmise kohustust ega täitmiseks vajalike abinõude rakendamist.

HOIATUS:
Kui teabevaldaja jätab Andmekaitse Inspektsiooni ettekirjutuse täitmata, võib Andmekaitse Inspektsioon pöörduda teabevaldaja kõrgemalseisva asutuse, isiku või kogu poole teenistusliku järelevalve korraldamiseks või ametniku suhtes distsiplinaarmenetluse algatamiseks. (AvTS § 10 lõiked 1 ja 4, § 53 lõige 1).

SUNNIRAHA HOIATUS:
Kui ettekirjutus on jäetud määratud tähtajaks täitmata, määrab Andmekaitse Inspektsioon ettekirjutuse adressaadile avaliku teabe seaduse § 51 lõike 3 alusel:

sunniraha 1000 eurot.

Sunniraha võib määrata korduvalt – kuni ettekirjutus on täidetud. Kui adressaat ei tasu sunniraha, edastatakse see kohtutäiturile täitemenetluse alustamiseks. Sel juhul lisanduvad sunnirahale kohtutäituri tasu ja muud täitekulud.

FAKTILISED ASJAOLUD:
Kanal 2 saate „Kuuuurija“ toimetus (saatejuhtide Heveli Veersalu ja Katrin Lust isikus) pöördus 17.11.2021 ja 24.11.2021 teabenõudega Valga Vallavalitsuse poole soovides saada Valga vallavalitsuse Aasta isa valimiskomisjoni protokolle ja kirjavahetust[1] alates 05.06.2021 kuni teabenõude esitamise kuupäevani.

24.11.2021 ja 26.11.2021 keeldus Valga Vallavalitsus Valga valla aasta isa määramise töörühma koosoleku protokolli väljastamisest põhjusel, et sellele on seatud juurdepääsupiirang avaliku teabe seaduse § 35 lg 1 p 12 alusel. Teabenõudes küsitud kirjavahetuse väljastamisest ei ole keeldutud, kuid samas ei nähtu, et see oleks teabenõudjale väljastatud[2].

29.11.2021 esitas Kanal 2 Kuuuurija toimetus (Indrek Meltsase isikus) vaide Valga Vallavalitsuse tegevuse peale teabenõuetele vastamisel.

AKI saatis 29.11.2021 Valga Vallavalitsusele järelepärimise, milles selgitas, et kui küsitud teave sisaldab teatud osas juurdepääsupiirangut (nt avaliku teabe seadus § 35 lg 2 p 12), siis väljastatakse dokument osaliselt ning see ei ole aluseks täielikuks keeldumiseks. Samuti on nimetatud juurdepääsupiirangu aluse tingimus, et isikuandmete avalikustamine kahjustab oluliselt kellegi eraelu puutumatust.

AKI palus Valga Vallavalitsuselt vastust, milliseid isikuandmeid küsitud dokument sisaldab, mis kahjustavad oluliselt kellegi eraelu puutumatust ning palus inspektsioonile väljastada

[1] Kirjavahetust lisaks protokollidele on küsitud 17.11.2021 teabenõudes
[2] https://atp.amphora.ee/valgavv/index.aspx?itm=431041

Valga valla aasta isa määramise töörühma protokoll.

Valga Vallavalitsus vastas AKI järelepärimisele 7.12.2021.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:
Valga Vallavalitsus keeldus viidates isikuandmetele väljastamast dokumente, mille vastu on eelkõige huvi just Aasta Isa valimiskomisjoni otsustus protsesse silmas pidades. Meie allikate väitel taandati poliitilistel põhjustel osad kandidaadid ja valituks osutus poliitiliselt sobiv. Vallavalitsus on vastuolulist infot jaganud ka oma teadmise kohta nominendi kehtiva karistuse osas. Ohvri lähedasele väitis Valga vallavanem, et oli teadlik nominendi kantavast karistusest. Meie toimetusele aga väidab, et ei olnud teadlik. Nimelt kannab Aasta Isa nominent tingimisi 4,5 aastast vabaduskaotuslikku karistust naabrimehe tapmise eest ühise joomingu käigus. Kõikide dokumentide salastamine ei ole kindlasti põhjendatav isikuandmete kaitsega, kuna dokumendid ei saa koosneda täielikult ja ainult isikuandmetest. Samas on Valga Vallavalitsus ise jaganud teavet Aasta Isa nominentide kohta nii avalikusele kui ka ohvri lähedastele. Samuti on avaldatud nominentide esitajate nimed äratuntavalt ja eriti väikses maakohas.

Vaide esitaja soovib, et AKI teeks ettekirjutuse Valga vallavalitsusele Aasta Isa valimiskomisjoni protokollide ja kirjavahetuse väljastamiseks alates juunikuust 2021. aastal. Juhul kui dokumendid sisaldavad asjasse puutumatute isikute isikuandmeid, või ka näiteks nominentide delikaatseid isikuandmeid, siis need võib dokumentidest eemaldada.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:
Komisjoni protokoll sisaldab mõlema aasta isa nominendi kohta rohkelt eraelulist kirjeldust ja eriliiki isikuandmeid. Selline teave on mõeldud üksnes komisjoni liikmetele, mitte avalikustamiseks. Selliste andmete edastamine kolmandatele isikutele, sh ajakirjandusele rikub nominentide eraelu puutumatust. Valga Vallavalitsus võib kõik eraelulise ja delikaatse osa dokumendist kinni katta, mille järel jääb dokumenti vaid see teave, mis on avalikkusele ja Kuu-uurijale juba teada: kes olid komisjoni koosseisus, millal komisjoni koosolek toimus ja kes olid nominendid ja nendele küsimustele on Valga Vallavalitsus Kuu-uurija ja ka Elu24 ajakirjanikele korduvalt vastanud (Valga Vallavalitsuse dokumendiregister). Komisjoni protokollis on kajastatud aasta isa kandidaatide taotluses toodut ning ka vallavalitsusele esitatud taotlustel on juurdepääsupiirang AvTS § 35 lõike 1 punkti 12 alusel.

Valga Vallavalitsus soovib lisaks selgitada, et avaliku teabe seaduse alusel teabenõude esitamisel ja teabe saamisel on kõigil ühesugused õigused ning ajakirjandusel ei ole siin suuremaid õigusi kui ükskõik kellel teisel. Isikuandmete kaitse seaduse § 4 kohaselt võib isikuandmeid andmesubjekti nõusolekuta töödelda ajakirjanduslikul eesmärgil, eelkõige avalikustada meedias, kui selleks on avalik huvi ja see on kooskõlas ajakirjanduseetika põhimõtetega. Isikuandmete avalikustamine ei tohi ülemäära kahjustada andmesubjekti õigusi. Valga Vallavalitsus on seisukohal, et arvestades nominentide ning lähedaste soove ja Kuu-uurija toimetajate ründavaid intervjuusoove lähedaste suunal kahjustaks ka kaetud protokolli saatmine nende eraelu. Lisaks on avaliku teabe seaduse § 30 lg 4 sätestatud, et riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutused on kohustatud edastama meediateenuse osutajatele või trükiajakirjandusele avalikustamiseks nende valduses oleva teabe sündmuste ja faktide kohta, mille puhul on eeldada avalikkuse huvi. Antud juhul ei ole eelduslikku avalikku huvi, see-eest

võib materjalide andmine Kuu-uurijale seada ohtu konkursiga seotud inimeste privaatsuse ja isikuandmed.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

1. Tulenevalt avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punktist teostab Andmekaitse Inspektsioon järelevalvet teabenõuetele vastamise ja teabe avalikustamise üle teabevaldajate poolt.

2. Avalik teave on AvTS § 3 mõistes mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites.

3. AvTS § 4 lg 1 kohaselt on teabevaldajad kohustatud demokraatliku riigikorralduse tagamiseks ning avaliku huvi ja igaühe õiguste, vabaduste ja kohustuste täitmise võimaldamiseks tagama juurdepääsu nende valduses olevale teabele seaduses sätestatud tingimustel ja korras.

4. AvTS § 6 kohaselt on teabenõue teabenõudja poolt käesolevas seaduses sätestatud korras teabevaldajale esitatud taotlus teabe saamiseks või taaskasutamiseks.

5. Kui teave on dokumenteeritult olemas, peab teabevaldaja hindama, mis ulatuses saab seda väljastada või kas on alust teabenõude täitmisest keelduda.

6. Teabenõude täitmisest peab/võib teabevaldaja keelduda, kui esineb mõni AvTS §-s 23 nimetatud asjaolu. Keeldumine koos põhjendustega tuleb teabenõudjale teatavaks teha viie tööpäeva jooksul.

7. AvTS § 35 lg 1 punkti 12 kohaselt on teabevaldaja kohustatud tunnistama asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks teabe, mis sisaldab isikuandmeid, kui sellisele teabele juurdepääsu võimaldamine kahjustaks oluliselt andmesubjekti eraelu puutumatust.

8. AvTS § 38 lõike 2 kohaselt tagatakse juurdepääs üksnes sellele osale teabest või dokumendist, mille kohta juurdepääsupiirangud ei kehti, kui teabele juurdepääsu võimaldamine võib põhjustada juurdepääsupiiranguga teabe avalikuks tulemise.

9. Käesolevas vaidemenetluses on vaidlus selles, kas Valga Vallavalitsuse Valga valla aasta isa määramise töörühma koosoleku protokolli saab lugeda AvTS § 35 lg 1 punkti 12 alusel selliseks teabeks, mille avalikustamine kahjustaks oluliselt aasta isa nominentide eraelu puutumatust.

10. Teabevaldaja leiab, et komisjoni protokoll sisaldab mõlema aasta isa nominendi kohta rohkelt eraelulist kirjeldust ja eriliiki isikuandmeid. Selline teave on mõeldud üksnes komisjoni liikmetele, mitte avalikustamiseks. Selliste andmete edastamine kolmandatele isikutele, sh ajakirjandusele rikub nominentide eraelu puutumatust. Valga Vallavalitsus võib kõik eraelulise ja delikaatse osa dokumendist kinni katta, mille järel jääb dokumenti vaid see teave, mis on avalikkusele ja Kuuuurijale juba teada: kes olid komisjoni koosseisus, millal komisjoni koosolek toimus ja kes olid nominendid ja nendele

küsimustele on Valga Vallavalitsus Kuuuurija ja ka Elu24 ajakirjanikele korduvalt vastanud (Valga Vallavalitsuse dokumendiregister).

11. Protokollist nähtuvalt sisaldab dokument kandidaatide nimesid, sünniaega, elukutseid/töökohti, vähesel määral ka eriliiki isikuandmeid. Suurem osa protokollist kajastab esitajate põhjendusi, miks just esitatud kandidaat peaks pälvima aasta isa tiitli ning protokollile esitatavaid nõudeid (KOKS § 51 lg 5).

12. Teabenõude täitmisest ei saa keelduda ainuüksi põhjusel, et küsitud dokument/teave sisaldab muuhulgas piiranguga teavet (vt ka Riigikohtu 23.10.2003. a otsust nr 3-3-1-57-03, punkt 20). Kui on võimalik, siis tagatakse juurdepääs üksnes sellele osale küsitud dokumendist/teabest, mida piirang ei puuduta (AvTS-i § 38 lg 2).

13. Lisaks on käesoleval juhul Valga Vallavalitsus ise läbi Aasta isa kohta tehtud Valga Vallavalitsuse pressiteate[3] avaldanud andmeid kandidaatide kohta, mis kajastuvad üheselt ka Aasta isa aunimetuse määramise töörühma protokollis ning osaliselt ka Lõuna-Eesti Postimees 12.11.2021 artiklis „Valgamaa metsamehest sai aasta isa“[4].

14. Seetõttu leiab inspektsioon, et Valga Vallavalitsuse keeldumine teabenõude täitmisest ei ole õiguspärane. Valga Vallavalitsus peab Kuuuurija 17.11.2021 ja 24.11.2021 teabenõuded uuesti läbi vaatama ning väljastama teabe juurdepääsupiiranguteta osas või keelduma teabenõude täitmisest seaduses sätestatud alusel ja seda konkreetselt põhjendama (sh lisaks protokollile ka vaide esitaja poolt küsitud kirjavahetuse osas).

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/
Ive Eevel
jurist
peadirektori volitusel

[3] https://www.valga.ee/et/uudised-ja-teated/-/asset_publisher/tH4wicFXECF3/content/id/32694766?redirect=https%3A%2F%2Fwww.valga.ee
[4] https://lounapostimees.postimees.ee/7384752/valgamaa-metsamehest-sai-aasta-isa